

Komandi partur
Í komandi parti greiðir Hanna frá, tá ið hon misti mammu sína í barnsferð, meðan pápin var burtur. Stutt eftir misti hon eisini pápan.

Jákup og Sára Klein, foreldrini hjá Honnu, sum eigur hesa søgu.

týdningarmesta var tó skinnið. Fyrst skuldi ullin fáast av skinninum. So bleiv ullin vaskað. Tað næsta var, at systir mín, Lena, og eg vórðu sendar í hagan at skaffa bark, sum skuldi nýtast til at barka skinnini. Tá ið skinnini vóru barkað, minnst eg, hvussu vøkur tey vóru. Tey høvdu fingið ein deiligan morreyðan lit. Síðan skuldu mamma og pápi skera roðið til, so tað kundi seymast til rotuskógvar.

Vildi giftast í dómkirkjuni í Roskilde

Vit vóru tá fimm børn, so hetta var ikki smávegis arbeiði, men pápi var ein góður maður, sum altíð hjálpti mammu. Sum eg minnst pápa, var hann altíð í góðum lag.

Ullin bleiv karðað og spunnin. Pápi karðaði, og mamma spann. Á loftinum høvdu vit ein stóran vev. Mamma vevaði so klæði, sum bleiv brúkt til okkum tríggar systrarnar. Eg gloymi ikki teir vøkru litirnar í hesum stoffi - gult, reytt og hvítt. Vit vóru ógvuliga erner at fáa slíkar finar kjólar.

Eg minnst frá skúlanum, at vit høvdu eina danska sálmaðók, og fremst í henni var mynd av fyra

donskum dómkirkjum. Hetta vóru tær í Roskilde, Viborg og Århus og ein fjórða.

Ein dagin sigi eg við mínar skúlavinkonur, at eg vildi giftast í dómkirkjuni í Roskilde. Hetta frættist skjótt, og eg bleiv argað av teimum. Tá angraði eg, at eg hevði sagt hetta. Men tað var okkurt við hesi kirkju, sum tiltalaði meg. Seinni verður komið aftur til hetta. Eg kom nevnliga at giftast júst í Roskilde Domkirke!

Fingu eykaundirvísing

Pápi og mamma hava á sín hátt verið eitt sindur frammarlaga. Eg minnst týðiliga, at tað kom ein lærarinna heim til okkara at geva Lenu, systir míni, og mær eyka undirvísing í ymsum lærugreinum. Tað var eisini ætlanin, at Lena skuldi fara til Havnar á læraraskúla.

Tá ið várið kom, var tíðin komin at gera pápa út til at fara til skips. Bindast skuldu heit klæðir, tí, sum mamma segði, “Far skal ud at tæmme de vilde Bølger.”

Mamma keypti laklørift og seymaði klæði til pápa, buksur, jakka og hógvu við skugga, so hann ikki skuldi fáa sjógv í eyg-

uni. Tá ið hetta var gjørt, orðnaði pápi restina, og tað var at fernisera oljudansin. Hann varð ferniseraður fleiri ferðir. Eisini varð hann smurdur við olju, til hann var púra tættur.

So kom tann avgerandi løtan, tá ið vit skuldu siga farvæl við pápa. Tað var slett ikki nøkur sjálvfylgja, at allir hesir menninir komu heimaftur. Tað vóru jú skip, sum ikki komu aftur. Teir fóru til Íslands, har tann stóri toskurin var at fáa. Mamma var við barn í ár 1900 og skuldi eiga fyrst í juli, og teir vórðu ikki væntaðir heimaftur fyrr enn um miðjan august.

Vit sóu skipið fara út av Klaksvík við hvítum stavni og hvítum seglum. Ovast var eitt lítið Dannebrogssflagg. Hetta var ein stórsligin sjón. Skipið hevði eisini tað vakra navnið Jubilæ.

Um Jubilæ

Her kann høvið nýtast at greiða frá hesum søguliga skipi. Jubilæ var fyrsta slupp í Norðoyggjum. Tí skal fyrst endurgevast tað, sum Símun Hansen skrivaði um skip og reiðari:

Jógvan Christiansen – Havnar Jógvan kallaður - kom til Norðdepils á sumri 1879 sum fyrstøðumaður fyri úthandilin hjá Jørgen Bech & Sønner. Um 1910 yvirtók hann sjálvur handilin og helt fram við honum. Í 1897 keypti hann saman við sonum sínum, Kristiani og Sámali, sluppina Jubilæ. Jákup Olsen við Gøtugjógv førði hana í trý ár. Í 1900 gjørdist Kristian skipari, 24 ára gamal. Sámali, sum fekk skiparaprógv í 1924, bara 21 ára gamal, førði Jubilæ frá 1904, til hon á heysti 1909 fór á land í Skotlandi og varð vrak. Manningin bjargaðist.

Jakku við Gøtugjógv gjørdi nógv av at royna undir Føroyum. Annað árið, hann førði Jubilæ, fekk hann so nógvan fisk á djúpum vatni úti á Fugloyarbankanum, at hann ongantið fór til Íslands hetta árið.

Í 1903 lá hon á vetrarlegu á Klaksvík. Ein ódnardag fyrst í mars mánaði sleit hon og rak heim í vestara ósan heilt upp á turt, men var útafturtikin av einum trolara. Hon slapp ikki aftur til fiskari hetta árið. So nógvur var rennisjógvurin henda dagin, at alt lendið undir vegnum um Vágssbø lá undir í sjógvi, og tað súgaði rundan um handilshúsini á Biskupsstøð (hjá Ziska).

Kristian fór at føra skip í 1900 og helt á til 1938. Eitt árið undir fyrra heimsbardaga var hann heima, so hann kom at vera skipari í 37 ár. Sámali var skipari frá 1904 og helt á til 1941.

Óføra trúgvar kundu manningarnar vera, og tað var ikki óvanligt, at sama fólk var við skipunum í mong, mong ár. T.d. var Gunnar Joensen úr Árnafirði kokkur við Sámali í 37 ár, og Louis Hovman í Oyndarfirði bestimaður hjá honum í 36 ár. Eitt annað dømi var Eliesar í Múla, sum sigldi heilt nógv ár við skipunum hjá Hvannasundsmonnunum. Hann var vist við King Arthur, Gundick og Vestfart. Eliesar var á sínum eldru døgum roknaður sum ein partur av familjuni hjá Debesi, soni Kristians. Ein dóttir hansara er Ása Michelsen, sum bleiv 100 ár tann 16. juni í ár.

Skráseting:
Jubilæ, Norðdepil. KG 236. 2 mastrað slupp, 79,55 tons bæði brutto Christiansen, keypmaður, Norðdepil, keypir 5/6 1897 frá Joen Garðshorn, Oyndarfjørð. 7/10 1909 fórst skipið við skotsku strondina á veg úr Havn til Leith.

Besta skip í Norðoyggjum

Í Norðlýsinum var í 1955 hesin stubbi, sum er áhugaverdur í samband við hesa søgu:

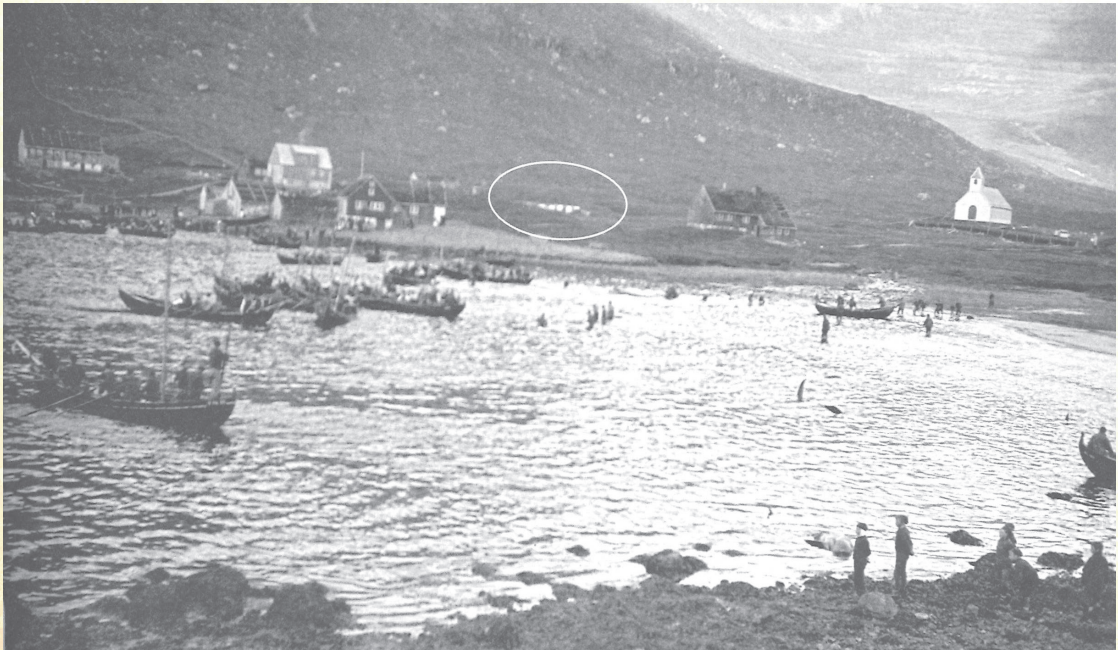
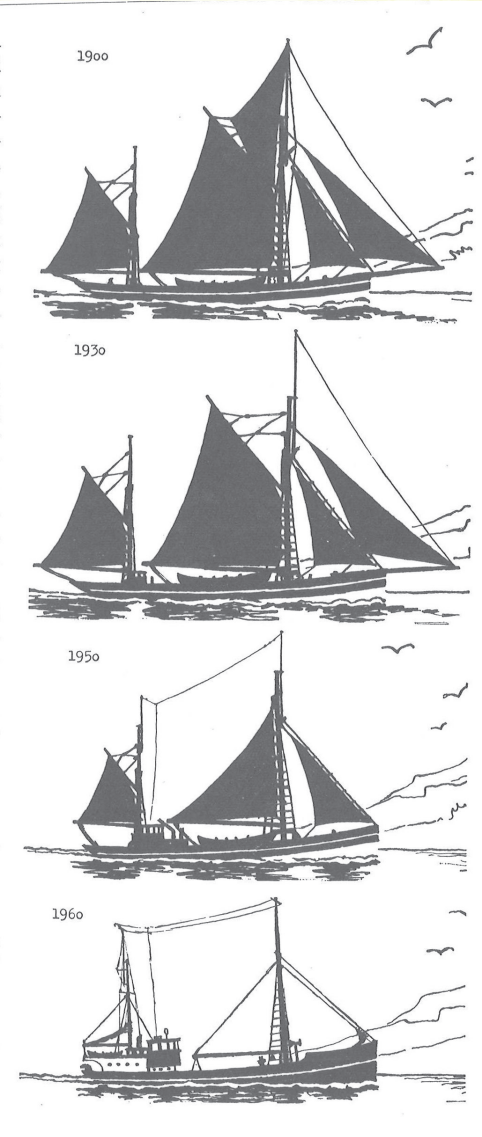
Árið 1900 var eitt sera gott fiskiár, og skipsveiðan var væl størri enn nakrantíð

áður. Søluvirðið var tætt við eina millión kr., harav 425.000 í Suðuroy, restin norðanfjørðs. Tey bestu skipini fiskaðu fyri 15-20.000 kr. Tað besta, Marshall, fyri kr. 22.400. Hetta árið vóru 81 skip í Føroyum og bert trý í Norðoyum. Veiða teirra var:

Norðoyingurin
283 skippund
9.000 kr.
Dart
296 skippund
9.200 kr.
Jubilæ
432 skippund
14.600 kr.

Símun Hansen í Vági hevði Norðoyingin og Dart, J. Christiansen í Norðdepli Jubilæ. Hetta sama árið var prísurin á saltaðum stórum toski 12-13 oyru fyri pundið og á klippfiski, stórir toskur, 18-21 oyru.

Hetta sigur nakað um, hvussu nógv er broytt hesi nógvu ár. Men tað, sum hevur áhuga fyri hesa frásøgn, er, at pápi Honnu í 1900 hevur verið við einum av teimum frægu skipunum í Føroyum og tí besta í Norðoyum.

Grindadráp í Klaksvík í 1906, tá ið Hanna var ung. Rundingurin er teknaður um grundina hjá Peturi bakaranum, har Bestesda varð bygt í 1917. Úr bókini um søguna hjá Bestesda.

Tað finst eingin mynd av Jubilæ. Men í Havið og Vit hevur Frithjof Joensen, pápi Bernhardinu Klein, hesa lýsing av menningini av sluppunum frá ár 1900 til 1960. Hann lýsir m.a. menningina frá ongum stýrihús til brúgv og frá seglum til eingi segl.